

TANUMS
KOMMUN

Hållbarhetsredovisning 2021

Innehåll

Hållbarhetsredovisning 2021	3
Sammanfattning	4
Bakgrundsindikator	8
Mål 1: Ingen fattigdom	9
Mål 2: Ingen hunger	10
Mål 3: God hälsa och välbefinnande	12
Mål 4: God utbildning för alla	14
Mål 5: Jämställdhet	15
Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla	16
Mål 7: Hållbar energi för alla	17
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	18
Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	19
Mål 10: Minskad ojämlikhet	20
Mål 11: Hållbara städer och samhällen	21
Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion	22
Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna	24
Mål 14: Hav och marina resurser	26
Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	27
Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen	28
Mål 17: Genomförande och partnerskap	29
Referenser	30

Hållbarhetsredovisning 2021

Tanums kommun har, liksom övriga kommuner i Sverige, en central roll i Sveriges genomförande av Agenda 2030. Här presenteras de indikatorer som ingår i kommunens hållbarhetsredovisning. Syftet med hållbarhetsredovisningen är att visa hur Tanums kommun arbetar för ett mer hållbart samhälle utifrån de 17 globala målen.

De globala hållbarhetsmålen antogs av världens länder 2015 och ska styra utvecklingen mot en hållbar värld till år 2030. Den 30 juni i år (2022) har exakt halva tiden gått sedan de 17 globala hållbarhetsmålen antogs av FN:s generalförsamling år 2015. Målen utgör ett globalt ramverk för att styra hållbarhetsarbetet på alla nivåer i samhället och är indelade i 169 delmål. För att nå målen behövs förståelse för hur de lokala förutsättningarna påverkas av det globala sammanhanget och att lokalt agerande får globala konsekvenser.

Agenda 2030 är en agenda för förändring till ett hållbart samhälle. Agendan syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Agendans 17 globala mål är integrerade och odelbara, vilket innebär att målen både är ett mål i sig själva och medel för att uppnå de andra målen. De globala målen balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Agenda 2030 är den första gemensamma agendan som ger sociala, ekonomiska och miljömässiga aspekter samma tyngd och som gäller för alla länder i hela världen.

Utgångspunkten i Tanums kommuns hållbarhetsredovisning är Brundtlandskommissionens definition: *”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”*

Översiktsplan 2030 utgår från Tanums kommuns vision om att växa och har ett formulerat mål: *”Tanum är en kommun som kännetecknas av småskalighet, entreprenörskap, kultur och närhet till natur och vatten. Med förankring i historien, som återspeglas i hållristningar och kulturmiljöer, ska hela kommunen utvecklas på ett sätt som är långsiktigt hållbart och som stärker Tanums identitet med livskraftiga samhällen och en levande landsbygd.”*

För att redovisa och följa Tanums arbete utifrån de globala målen kompletteras Tanums kommuns årsredovisning med denna hållbarhetsredovisning. Hållbarhetsredovisningen är framtagen av folkhälsostategi och miljöstrategi tillsammans med en arbetsgrupp bestående av representanter från förvaltningarna. Syftet är:

att visa hur Tanums kommun arbetar för ett mer hållbart samhälle.

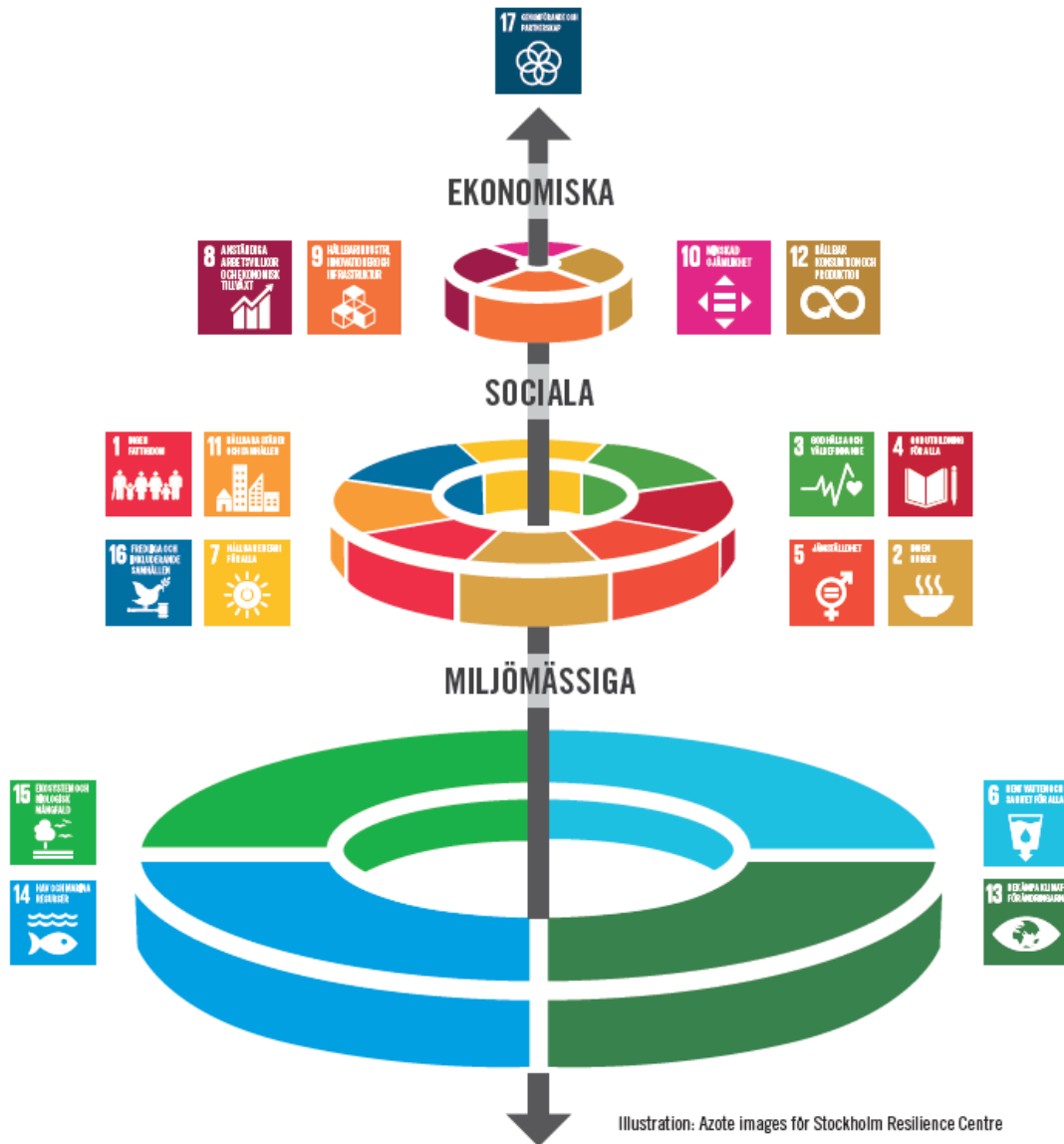
Hållbarhetsredovisningen är till för att användas vid politisk styrning och uppföljning. Den ska bidra till ett bra beslutsunderlag för politikernas val av förbättringsområden. Det är även ett bra underlag för medarbetare inom kommunen för att få en bättre förståelse för det arbete som görs. Redovisningen underlättar också invånarnas möjlighet till insyn i kommunens arbete.

Sammanfattning

Agenda 2030-mål	Politisk inriktning för Tanums kommun	Strategiska dokument	Motivering till nyckeltal
Mål 1: Ingen fattigdom	Självförsörjning hos invånare ska öka över tid (inkl. nyanländas etableringsprocess).	Omsorgsnämndens folkhälsomål och verksamhetsmål. I linje med folkhälsorådets utvecklingsområden.	Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Den lokala nivån av beslutsfattande är viktigt eftersom den är närmast invånarna och kan därmed ha stor påverkan på deras liv.
Mål 2: Ingen hunger	Övervikt och fetma hos invånare ska minska över tid.	I linje med folkhälsorådets utvecklingsområden.	Tanum delar de utmaningar som Sverige har kring ohälsosamma matvanor. Tanums kommun har goda möjligheter att uppmuntra invånare till goda levnadsvanor.
Mål 3: Hälsa och välbefinnande	Medellivslängden ska öka över tid, skillnader mellan olika grupper ska minska.	I linje med folkhälsorådets utvecklingsområden.	Medellivslängden sammanfattar på ett övergripande sätt befolkningens hälsoläge. Hur Tanums kommun arbetar med livsvillkor kan långsiktigt påverka till positivt utfall för medellivslängden.
Mål 3: Hälsa och välbefinnande	Förskrivning av antal antibiotikarecept per 1000 invånare ska minska över tid.	Prioriterat område av folkhälsorådet.	Antibiotikaresistens hotar inte bara liv och hälsa, utan det kan komma att påverka många samhällstjänster som kommunen ansvarar för.
Mål 4: God utbildning för alla	Behörighet till gymnasieskola ska öka över tid.	Prioriterat mål av kommunfullmäktige.	Att uppnå behörighet till gymnasieskolan är en skyddsfaktor mot att drabbas av ohälsa längre fram i livet. Det ökar möjligheterna till arbete och egen försörjning, fortsatta studier efter genomförd skolgång.
Mål 4: God utbildning för alla	Eftergymnasial utbildning ska öka hos invånare över tid.	I linje med folkhälsorådets utvecklingsområden.	Det finns ett tydligt och generellt samband mellan högre utbildningsnivå och bättre hälsa. Vilket har positiva effekter på den enskilda individen och på samhället i stort.
Mål 5: Jämställdhet	Jämställdhet mellan kvinnor och män ska öka över tid.	Diskrimineringsgrunderna. Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2020–2023.	Jämställdhet är en del av det kommunala uppdraget och handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser.
Mål 6: Rent vatten och sanitet	Tillgodose behovet av vatten- och avloppstjänster på ett sätt som bidrar till hållbar samhällsutveckling.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024. Verksamhetsmål vatten och avlopp.	Vatten är en av våra viktigaste naturtillgångar och vårt viktigaste livsmedel. Tillgång till rent vatten och sanitet ska finnas för alla.
Mål 7: Hållbar energi för alla	Lokalt producerad energianvändning ska öka samt vara fossilfritt producerad. Energianvändning för el och uppvärmning ska minska över tid.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Genom att mäta och följa upp hur vi producerar och konsumerar energi kan vi arbeta mot en fossilfri energiförbrukning.

Agenda 2030-mål	Politisk inriktning för Tanums kommun	Strategiska dokument	Motivering till nyckeltal
Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	Varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden.	I linje med kommunens definition om "god ekonomisk hushållning". Kompetensförsörjnings-strategin 2021–2024.	Kommunsektorn står inför en rad utmaningar som påverkar deras långsiktiga förmåga att finansiera och fullgöra sitt uppdrag.
Mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Kommunen ska förbättra företagsklimatet. Öka framkomligheten för gång- och cykeltrafikanter över tid.	Verksamhetsmål näringsliv. Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Ett växande näringsliv och goda relationer med näringslivet har hög prioritet i kommunen.
Mål 10: Minskad ojämlikhet	Andelen äldre som upplever att de har fått vara delaktiga i sin tillvaro ska öka.	Omsorgsnämndens verksamhetsmål.	Jämlikhet bygger på allas lika rättigheter och rätten till självbestämmande är en självklarhet för alla. Tanums kommun har goda förutsättningar att motverka ojämlikhet.
Mål 11: Hållbara städer och samhällen	I hela kommunen ska det finnas ett varierat utbud av boendetyper och upplåtelseformer som främjar helårsboende.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024, Översiktsplan 2030, Vision för Tanum.	Kommunen har bostadsförsörjningsplikt och ska se till att det finns möjligheter för människor i olika skeden av livet att få bostad.
Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion	Andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet och inköp från lokala producenter ska öka över tid.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Ekologiskt producerade livsmedel ger förbättrade förutsättningar att nå flera miljömål.
Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna	Utsläpp av växthusgaser ska minska över tid. Andelen fossilfria bilar i kommunens fordonsflotta ska öka.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Att mäta och följa upp kommunens utsläpp av växthusgaser ger oss möjlighet att arbeta mot att minska utsläppen. Kommunens val av tjänstebilar påverkar utsläppsmängderna.
Mål 14: Hav och marina resurser	Havsmiljöerna ska ha en god miljöstatus.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Övergödning är ett hot mot de marina miljöerna, där kommunen kan påverka genom avloppsreningsverkens funktion och utsläpp.
Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald	Ekosystemet och den biologiska mångfalden ska skyddas och hållbart nyttjas över tid.	Klimat- och miljöstrategi 2020–2024.	Formellt skyddad natur ger goda förutsättningar till biologisk mångfald.
Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen	Demokratin ska värnas, andelen brott ska minska och tryggheten i samhället ska öka över tid.	I linje med samverkansavtal med polisen och medborgarlöften. Kommunövergripande strategin mot våld i nära relationer 2020–2024.	En demokrati bygger på att människor engagerar sig och uttrycker sina åsikter, upplever tillit till andra människor och till samhället i stort.
Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap	Tanums kommun ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling i samhället genom att upphandla varor, tjänster och byggtreprenader som bidrar till en god livsmiljö, har en begränsad påverkan på klimatet och liten negativ miljöpåverkan.	Policy för inköp och upphandling.	Genom att genomföra medvetna upphandlingar kan kommunen bidra positivt till agendan även utanför landets gränser.

Hållbar utveckling innehåller tre dimensioner, den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. Dessa genomsyrar målen för att skapa hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla. På samma sätt som de tre dimensionerna är lika viktiga för att uppnå hållbar utveckling, är alla mål lika viktiga, odelbara och integrerade. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen kan ge positiva effekter på andra mål. Agenda 2030 gäller för alla människor och länder, med principen att ingen människa ska lämnas utanför, vilket kräver gemensamt arbete för att nå målen.

Bakgrundsindikator

Befolkningen uppgick den 31 december 2021 till 12 965 personer, vilket är en ökning med 53 personer jämfört med föregående årsskifte. Inflyttningsnettot var +103 personer medan födelsenettot var -62 personer.

Åldersfördelning 2021

Barn 0-6 år	Barn & ungdom 7-17 år	Unga vuxna 18-24 år	Vuxna 25-44 år	Vuxna 45-64 år	Äldre 65-79 år	Äldre 80+ år	Totalt
876	1 497	766	2 693	3 295	2 895	943	12 965
7%	12%	6%	21%	25%	22%	7%	100%

Källa: SCB.

Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer

— Regeringsformen 1 kap. 2 §

MÅL 1: INGEN FATTIGDOM

Avskaffa all form av fattigdom överallt.

Mål 1 handlar om att minska antalet människor som lever i fattigdom. Pandemin har brutit den positiva utvecklingen och fattigdomen ökar igen för första gången på flera decennier. Fattigdom handlar om mer än bara inkomst. Det handlar även om brist på makt, inflytande, socialt skydd och säkerhet. Fram till år 2030 ska fler människor få samma möjligheter att leva sina liv i frihet och därmed få fler möjligheter.

Välståndet i Sverige har under 2000-talet generellt sett ökat om man utgår från hushållens ekonomiska situation. Den rikaste tiondelen ökade sina disponibla inkomster med 70 procent medan den fattigaste tiondelen ökade sin ekonomiska standard med 35 procent mellan 1999–2016. Det indikerar på en tilltagande inkomstjämlighet. Folkhälsomyndigeten redovisar i sin senaste årsrapport för året 2021 – Folkhälsans utveckling, ett liknande resultat. De ekonomiska villkoren avgörs av svårigheter att komma in på bostads- och arbetsmarknaden och på grund av bristande förankring i de offentliga trygghetssystemen vid exempelvis föräldralöshet, sjukdom och arbetslöshet.

Förutsättningar för en god och jämlik hälsa genomsyrar Tanums kommuns målsättning för det lokala folkhälsoarbetet. Det är även i linje med merparten av omsorgsnämndens folkhälsomål, där den enskilde som bor och/eller vistas i kommunen ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv. Ett prioriterat verksamhetsmål av kommunfullmäktige i Tanums kommun är utbildning, där alla elever ska bli behöriga till nästa nivå. Det är ett viktigt mål, då en gymnasieexamen

är en avgörande faktor för god hälsa, fortsatta studier, arbete och försörjning genom hela livet. Mer om detta går att läsa under mål 4.

Socialförsäkringssystemen är statligt styrda, och om dessa förändras, så påverkar det i sin tur kommunernas resurser att arbeta förebyggande och långsiktigt. Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd (10–12 månader under året), har blivit lägre över tid sedan 2017 och framåt. Året 2020 inträffade stora förändringar i samhället på grund av covid-19-pandemin, vilket ökade behovet av ekonomiskt bistånd i Tanums kommun. Detta är främst relaterat till ökad arbetslöshet i samhället. Det långvariga biståndet ökade även i riket (43,6 % 2020 jämfört med 30,7 % 2019). Mottagnings- och utredningsavdelningen i Tanums kommun har sett att något fler unga vuxna behövt ekonomiskt bistånd. Pandemin påverkade utbudet på arbetsmarknaden vad gäller korttidsanställningar, inom till exempel turism och restauranger. Det minskade möjligheterna för unga vuxna att arbeta.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)

År	2021	2020	2019	2018	2017
Tanum	-	27,4	21,9	22	22,5
Ovägt medelvärde*	-	43,6	30,7	28,4	26,6

Källa: Kolada. Ett vägt medelvärde* beskriver genomsnittet för Sveriges kommuner som det finns data för.

De som bor och/eller vistas i Tanums kommun ska ges förutsättningar att kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och självständigt liv.

MÅL 2: INGEN HUNGER

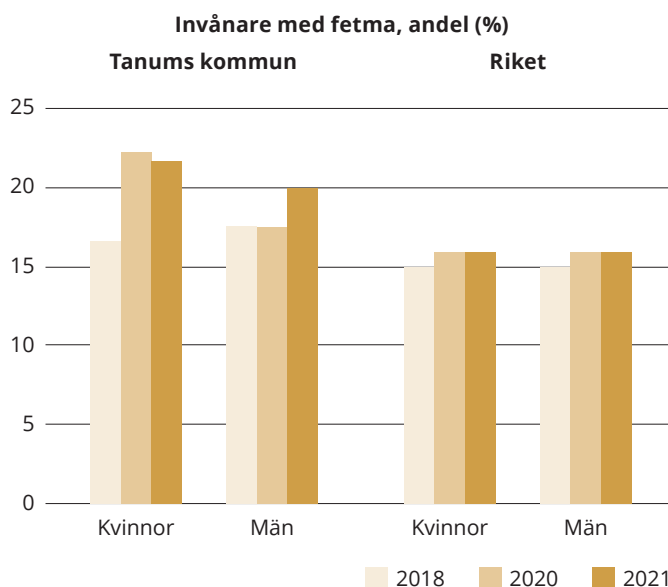
Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.

Mål 2 handlar om att ingen ska lida av hunger och att alla människor ska få bra och näringsrik mat året om. I Sverige är det inte hunger och undernäring som är den största utmaningen utan ohälsosamma matvanor och för lite motion som leder till övervikt och fetma. Svensk livsmedelsproduktion håller hög standard inom djurskydd och har EU:s lägsta antibiotikaanvändning. Samtidigt har Sverige den lägsta självförsörjningsgraden av livsmedel (omkring 50 %) inom EU, det vill säga ungefär hälften av de livsmedel vi konsumerar är importerade. Vilket leder till en ökad sårbarhet i en tid av klimatförändringar och oro i världen. Vi behöver bättre ta vara på den mat vi producerar. Genom att skapa ett hållbart jordbruk kan vi trygga livsmedelsförsörjningen, så att fler människor får i sig den näring de behöver samtidigt som vi tar vara på jorden och de ekologiska systemen på ett bra sätt.

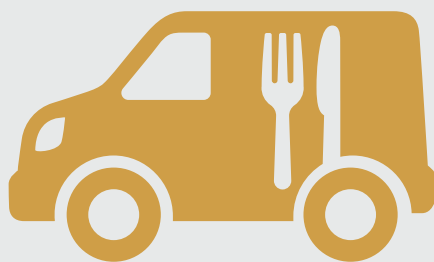
Andelen invånare med fetma ökar både i Tanums kommun och för riket, men utvecklingen går snabbare i Tanum sett till redovisade år (urval på invånare 16–84 år). Andelen kvinnor med fetma är högst för Tanum 21 procent, i jämförelse med riket 16 procent för året 2021. Att övervikt och fetma fortsätter att öka är en tydlig indikation på att vi lever i en miljö som främjar viktuppgång. Samhällets utformning är en del av orsaken, men också en del av lösningen.

Tanums kommun arbetar med mål 2 på ett flertal sätt. Genom att arbeta för bättre vattenkvalitet, bevarande av viktiga jordbruksmarker, minskat matsvinn och hälsosam och näringsriktig kost inom skola, vård och omsorg och främjandet av fysisk aktivitet bidrar Tanum till att uppfylla målet i Sverige. Kommuner har som stor inköpare och konsument av livsmedel en nyckelroll för att nå en hållbar livsmedelsproduktion och främja ett starkt lokalt jordbruk. Tanums kommun kontrollansvar för livsmedelshandlingen från produktion till distribution innebär att matens kvalitet säkras.

Tekniska förvaltningen och Tanums kommuns folkhälsoråd bekostade under 2021 flera aktivitetsrundor med konceptet Puls och styrka (från företaget Träning i livet) till motionsspåret/elljusspåret i Hamburgsund, Grebbestad, Fjällbacka, Tanumshede och Bullaren. Två koncept riktade till mindre barn placerades vid två lekplatser i Grebbestad och Fjällbacka. Vidare arbetar Tanums kommun med hälsofrämjande insatser för ökad fysisk aktivitet genom cykelleder, gång- och cykelvägar, friluftsliv för alla och genom det lokala folkhälsoarbetet.

Källa: Folkhälsomyndigheten, *Hälsa på lika villkor (HLV)*. BMI beräknas enligt: vikt (i kg) dividerat med längd (m²) i kvadrat. Antal som beräknats har ett BMI 30 eller högre.

Tanums kommun bidrar till mål 2 på flera sätt, bland annat genom kontrollansvar för livsmedelshandlingen, arbete för bättre vattenkvalitet, bevarande av viktiga jordbruksmarker, minskat matsvinn och näringsriktig kost inom skola, vård och omsorg.

MÅL 3: GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i åldrar.

Mål 3 handlar om att alla människor ska ha möjlighet till god hälsa och välbefinnande. År 2021 har till större delen präglats av covid-19-pandemin. Pandemin har förutom död och svår sjukdom, inneburit att världens vårdssystem belastats hårt och att annan vård har blivit eftersatt, vilket riskerar utvecklingen inom mål 3.

Det allmänna hälsotillståndet fortsätter att gå i en positiv riktning generellt i Sverige. Västra Götalandsregionens resultat av folkhälsoenkäten "Hälsa på lika villkor" från 2021 visar att de flesta invånarna (urval i åldern 16–84 år) i Västra Götaland har en bra hälsa, men att skillnaderna i hälsa kvarstår. De som har drabbats mest av covid-19 är delvis samma grupper som hade störst risk för ohälsa redan före pandemin. I Tanum låg den totala andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd kvar på ungefär samma nivå som före pandemin (från 70 procent 2018 till 68 procent för åren 2020 och 2021). Vid jämförelse mellan kvinnor (64 procent) och män (72 procent) i Tanum, så har skillnaderna ökat ytterligare i hälsa mellan redovisade år.

Under 2021 bekostade Tanums folkhälsoråd och tekniska förvaltningen flera aktivitetsrundor med konceptet "puls och styrka" vid elljusspår och motionsspår i flera orter runt om i Tanums kommun. Den lokala närsjukvårdsgruppen har arbetat aktivt med att fram handlingsplaner för psykisk hälsa och suicidprevention för målgrupperna barn och unga, samt vuxna och äldre. Tanums kommun

genomförde också en digital föreläsning för föräldrar med barn i åldern 9–12 år. Föreläsningen handlade om hur föräldrar kan hjälpa sina barn att prata om sina känslor.

Utvecklingen av medellivslängden i befolkningen speglar folkhälsan i alla livets åldrar. Livsvillkor, levnadsförhållanden och levnadsvanor

Andel invånare med bra självskattat hälsotillstånd, procent

År	2021	2020	2019	2018	2017
Män	72	72	x	71	x
Kvinnor	64	63	x	68	x

Källa: Folkhälsomyndigheten

Förväntad återstående medellivslängd i antal år vid födseln

År		2015–2019	2016–2020	2017–2021
Tanum	Kvinnor	85,1	84,9	84,7
	Män	81,2	80,9	81,8
Riket	Kvinnor	84,2	84,3	84,4
	Män	80,8	80,8	80,9

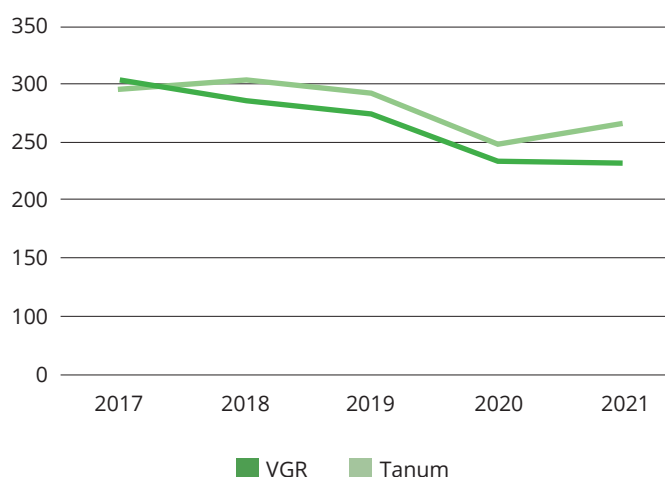
Källa: SCB. Talen är ett genomsnitt och avser återstående medellivslängd för redovisade tidsperioder.

DE FLESTA INFEKTIONER KLARAR KROPPEN AV ATT
LÅKA PÅ EGEN HAND UTAN ANTIBIOTIKA.
FÖR MER INFORMATION: WWW.SKYDDAANTIBIOTIKAN.SE

Antal antibiotikarecept per 1000 invånare, Stramas mål 250

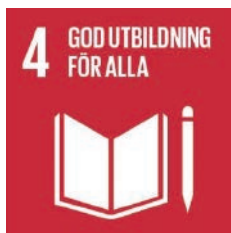

påverkar medellivslängden. Medellivslängden har minskat något mellan redovisade tidsperioder, vilket kan ses både för kvinnor och män i Tanums kommun samt på riksnivå. Minskningen av medellivslängden beror främst på utbrottet av covid-19-pandemin, vilket resulterade i en ökad dödlighet i Sverige.

Antibiotikaresistens är enligt världshälsoorganisationen ett av de största globala hoten mot folkhälsan, livsmedelsäkerhet och hållbar utveckling. Antibiotika måste värnas som en gemensam och värdefull resurs för framtida generationer. Sedan 2019 har Tanums kommun varit pilotkommun i Folkhälsomyndighetens projekt "Antibiotikasmart Sverige". Under året 2021 har kommunen varit delaktig i att ta fram kriterier för att kommuner i Sverige ska kunna kalla sig "antibiotikasmart kommun".

Försäljningen av antibiotika på recept ökade med 14,7 procent under det sista kvartalet 2021, jämfört med samma period 2020 i riket. Ökningen syns i alla åldersgrupper, men framför allt hos barn upp till sex år. Det kan förklaras av en större rörlighet i samhället och därmed mer spridning av flera typer av smittor. Även förändrade vårdmönster, det vill säga hur och när människor sökt sig till läkare med symtom på infektion, har påverkat antibiotikaförsäljningen. Även i Tanum ökade antalet antibiotikarecept per 1 000 invånare vid jämförelse med föregående år (från 247 till 267 recept per/1 000 invånare), vilket är ett nedslående resultat. Utvecklingen för Västra Götalandsregionen är fortsatt positiv, med ett resultat på fortsatt minskning med 220 recept per/1 000 invånare. Det är viktigt att fortsatt bevaka antibiotikaförskrivningen i Tanums kommun.

MÅL 4: GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

UNDER 2021 HAR EN DEL UNDERVISNING BEDRIVITS GENOM DISTANS- OCH FJÄRRUNDERVISNING PÅ GRUND AV COVID-19-PANDEMIN.

Utbildning är en mänsklig rättighet och en viktig del i arbetet mot fattigdom, utveckling i samhällen och för att värna om demokratin. I Sverige har vi sedan länge ett väl utbyggt skolsystem. Trots detta har Sverige i dag problem med brist på lärare, kunskapsskillnader mellan pojkar och flickor, och bristande likvärdighet mellan skolor. Utbildning har ett starkt samband med människors förutsättningar för en god hälsa. Inriktningen för att åstadkomma en god och jämlik hälsa bör därför vara att alla ska få möjlighet att utveckla sina kompetenser och kunskaper, samt fullfölja sin utbildning. Mål 4 har ett tydligt samband med mål 1, 3, 5, 8, 10 och 16.

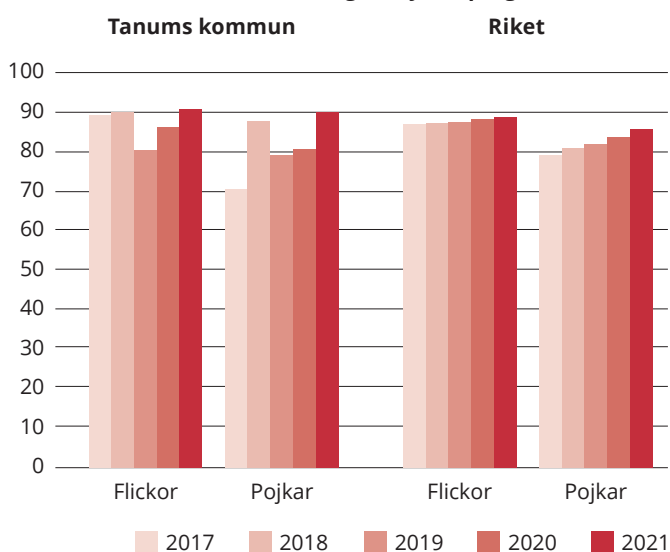
Ett av Tanums kommuns verksamhetsmål är att alla elever i Tanum ska bli behöriga till yrkesprogram med ett genomsnitt på 85 procent de tre senaste åren. Andelen har ökat mer i Tanum än för riket. Totalt var 91,3 procent av Tanums elever behöriga till yrkesprogram för året 2021, motsvarande för riket 86,5 procent. Skillnaden var procentuellt störst bland pojkar i Tanum (8,7 procent), än för flickor i Tanum (5,9 procent) vid jämförelse mellan åren 2021 och 2020.

Under år 2021 har grundskolans elever i Tanums kommun haft en högre frånvaro än normalt, detta på grund av pandemin. Frånvaron hos elever, personal samt fjärr- och distansundervisning är faktorer som riskerar att leda till ett utbildningstapp. Skolan erbjöd olika stödinsatser som till exempel närundervisning för elever i behov av stöd, utökad undervisning genom lovskola och läxhjälp. Den ökade personalfrånvaron och övergången till fjärr- och distansundervisning påverkade förutsättningarna för att tillgodose behovet av stöd. Pandemin har haft en större påverkan på elever med mindre studievana och elever i behov av stöd. Pandemin har haft effekter på den allmänna hälsan och välbefinnandet samt inneburit psykiska och sociala konsekvenser hos många elever.

Hösten 2021 startades ett samverkansteam i Tanums kommun, bestående av representanter från skola, socialtjänst, kultur- och fritid samt Ungas Psykiska Hälsa (UPH) vid Kvarterskliniken. Samverkans-teamets uppdrag är att samverka kring barn och elever med problematisk skolfrånvaro samt främjande och förebyggande insatser kopplat till problematisk skolfrånvaro. Målet är att genom samverkan ska barn 0-16 år och deras familjer erbjudas tidiga insatser och ett samordnat stöd för att minska behov av mer omfattande insatser. Under 2021 arbetade elevhälsan aktivt med taktila och sensomotoriska hjälpmedel då alltför många elever visat rörelsebehov både grov- och finmotoriskt. Många elever har haft lättare att uppehålla fokus och uppmärksamhet i skolan och i det egna skolarbetet genom någon typ av sensorisk eller motorisk stimulans. Arbetet är till hälften finansierat av Tanums folkhälsoråd.

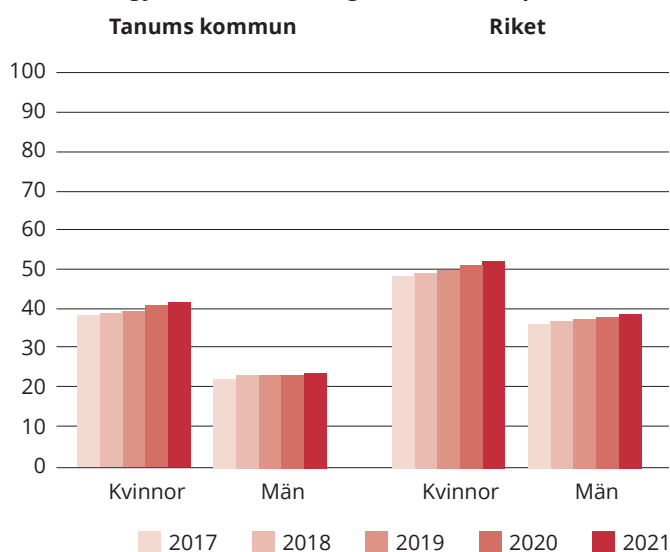
Hälsa, livsvillkor, levnadsvanor och andra förhållanden som påverkar hälsan förbättras gradvis med stigande utbildningsnivå. Lågutbildade har generellt sett sämre hälsa och sämre förutsättningar för god hälsa. Lågutbildade har även blivit en mer utsatt grupp på arbetsmarknaden. Fler kvinnor än män har eftergymnasial utbildning, vilket kan ses både för Tanums kommun samt på riksnivå. Utbildningsnivån fortsätter att öka långsamt och utvecklingen går snabbare för kvinnor än för män.

Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%)

Källa: SCB och skolverket.

Eftergymnasial utbildningsnivå 25-74 år, procent

Källa: SCB. Som eftergymnasial utbildning räknas kategorierna; eftergymnasial utbildning kortare än tre år, eftergymnasial utbildning tre år eller mer samt forskarutbildning.

MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Sveriges mål för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det handlar om mänskliga rättigheter samt om kvalitet och effektivitet. Trots ett omfattande svenskt jämställdhetsarbete sedan länge har män som grupp fortfarande mer makt och inflytande än kvinnor, äger mer och tjänar mer. Kvinnor har fortfarande huvudansvaret för det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Även hälsoskillnader finns. Kvinnor uppges sämre hälsa, medan män som grupp lever kortare.

Jämställdhet är en del av det kommunala uppdraget. Tanums kommun arbetar för att uppnå ett jämställt samhälle och erbjuda en jämställd service till alla medborgare. Kommunens handlingsplan för jämställdhetsintegrering beskriver att alla förvaltningar och nämnder ska arbeta med jämställdhet i syfte att säkerställa en jämställd medborgarservice. Även att genusperspektivet ska präglade beslut där det är relevant. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantör har Tanums kommun en viktig roll för jämställdhet. Det genomfördes ett flertal riktade insatser till barn och unga i Tanums kommun under 2021 för att förändra normer kring maskulinitet, makt och våld samt allas lika värde.

Andelen heltidsarbetande som arbetar i den kommunala sektorn ökar sakta både i Tanums kommun och i riket. Andelen kvinnor i Tanums kommun som är heltidsarbetande är särskilt låg (46 %) vid jämförelse med män i Tanum (68 %) samt med riksnittet för samtliga redovisade år. Utvecklingen inom yrken som pedagogisk omsorg, grundskola inklusive förskoleklass, gymnasieskola och Komvux, individ- och familjeomsorg samt omsorg om äldre och personer med funktionsvariation

i Tanums kommun, har ökat sakta de senaste tre åren. Statistiken avser alla kommunalt anställda i november månad. Anställda inom kommunala bolag ingår inte.

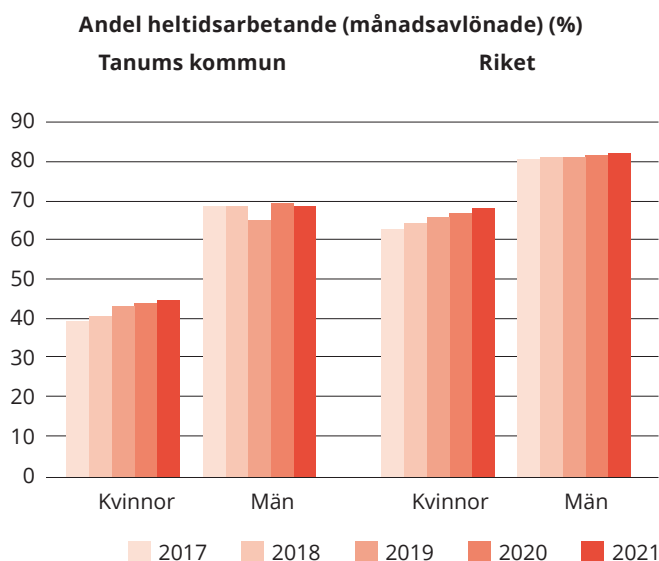
Ett sätt att mäta jämställdhet är att titta på föräldrapenningdagar som tas ut av män. Försäkringskassan definierar jämställt uttag som: "att föräldrarna har tagit ut 40–60 procent av de utbetalda dagarna när barnet fyllt ett eller två år".

Föräldrar kan få föräldrapenning under sammanlagt 480 dagar per barn. Föräldrapenningdagar som tas ut av män har ökat något för Tanums kommun mellan åren 2021 (29,4 %) och 2020 (28,9 %). I riket har det legat kvar på samma nivå de senaste tre åren. De senaste åren visar att jämställt uttag av föräldrapenning inte utvecklats varken i Tanum eller på riksnivå. Det är tydligt att föräldrapenningen inte delas jämställt. Ett jämställt uttag är vanligast bland föräldrapar med eftergymnasial utbildning. Även inkomst har betydelse för hur par väljer att dela upp dagarna.

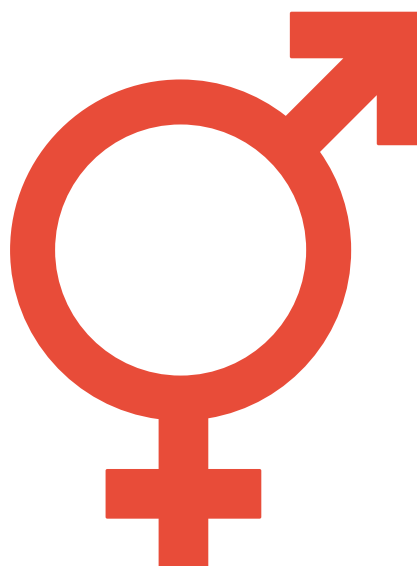
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)

År	2021	2020	2019	2018	2017
Riket	30	30	30	29,3	27,7
Tanum	29,4	28,9	29	28,9	25,4

Källa: Försäkringskassan

Källa: SKR:s personal- och lönestatistik (novemberstatistiken).

Koncernledningsgruppen består av 7 kvinnor och 4 män.

MÅL 6: RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Vatten är en av våra viktigaste naturtillgångar och vårt viktigaste livsmedel. Idag har vi överlag en god tillgång till vatten i Tanum, men ett förändrat klimat medför ökad risk för såväl översvämningar, som vattenbrist och torka. Kommunen är ansvarig för att genomföra flertalet av de åtgärder som krävs för att förbättra vattenkvaliteten och säkra framtida dricksvattenförsörjning, både som VA-huvudman, samhällsplanerare och som tillsynsmyndighet.

I Tanums kommun finns tre vattenverk som förser samhällena med vatten. Till Tanumshede, Grebbestad, Havstenssund, Resö, Kämpersvik, Fjällbacka, Kville, Rabbalshede, Hamburgsund och Heestrand kommer vattnet från Tanums vattenverk. Till Östad och Backa kommer vattnet från Klageröds vattenverk och till Lur kommer vattnet från Lurs vattenverk. Gerlesborg får sitt vatten från Sotenäs kommun. Tanums kommun arbetar aktivt med att säkra och höja kapaciteten på vattenförsörjningen. Vattenverket i Tanumshede byggdes ut 2020 och intrimning för att nå full kapacitet i det nya verket har pågått under hela 2021.

Projekt Bodalsverket (etapp Fjällbacka) syftar till att pumpa Fjällbackas avloppsvatten till Bodalsverket samt att förstärka vattenförsörjningen i den södra delen av kommunen. Den första etappen genomfördes under 2021 och nu finns överföringsledningar mellan Kämpersvik och Fjällbacka. Efter det återstår ledningar mellan Fjällbacka kaj och reningsverket och till sist ombyggnad av Fjällbacka reningsverk till en pumpstation. Projektet beräknas vara klart under 2023. Under 2021 påbörjades byggnation av en ny högvattenreservoar på Källvikshöjden i Fjällbacka. Dit kommer dricksvattnet att

komma från två håll – dels från den nya sjöledningen, dels från den äldre ledningen som ligger på land.

Ett sätt att mäta kommunernas arbete med att skydda vattnet är att titta på hur många kommunala vattentäkter som har vattenskyddsområde, detta är ett nationellt nyckeltal för uppföljning av Agenda 2030. Övägt medel för riket var 73,4 % för år 2021. I Tanum ligger alla kommunala vattentäkter sedan många år inom vattenskyddsområde. För att titta närmare på kommunens arbete med att säkerställa tillgång till rent vatten och sanitet har två nya nyckeltal tagits fram, se faktaruta nedan.

Sjöledningar för vatten och avlopp kommer på plats i Fjällbacka. Fotograf: Henrik Carlsson.

100 %

Antal aktiva och reservvattentäkter med kommunal huvudman som har vattenskyddsområde, dividerat med antal aktiva och reservvattentäkter med kommunal huvudman. Vattentäkter via bolag eller kommunalförbund ingår.

Källa: KOLADA/Länsstyrelsen och Tanums kommun.

100 %

Andel av året som alla kommunala VA-abonnenter haft tillgång till rent och kontrollerat dricksvatten. (0–100 %)

Kommentar: Vid de få tillfällen som driftstörningar uppstått, till exempel i samband med vattenläckor, så har tankar med dricksvatten ställts ut inom nära gångavstånd till de som varit utan vatten i kranen. Samtliga driftavbrott har varit åtgärdade inom 24 timmar.

91 %

Andel av utsläppskrav för de kommunala avloppsreningsverken som uppfyllts under året. Det finns 10 kommunala reningsverk och varje verk har minst två utsläppskrav.

20 av 22 utsläppskrav vid avloppsreningsverken har uppfyllts.

Kommentar: Svaret gäller de krav som ställts specifikt för respektive verk. På nationell och EU-nivå finns fler, generella krav, som samtliga uppfyllts.

MÅL 7: HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Hållbar energi för alla innebär att alla människor ska ha tillgång till, och råd med, pålitlig och hållbar energi. Valet av energiform påverkar i hög grad utsläppen av klimatpåverkande gaser till atmosfären. För kommuner handlar det om att satsa på att öka andelen förnybar energi och att öka takten vad gäller energieffektivisering.

Tanums kommun arbetar fortsatt aktivt för att minska kommunens energianvändning och fasa ut oljeberoende system. Det läggs stor vikt vid att identifiera installationer med hög elförbrukning och ersätta dessa med energibesparande alternativ, samt att optimera driften av befintliga system. I klimat- och miljöstrategin finns ett mål om att energianvändningen ska minska med 10 % till 2024. Under 2021 hade kommunen uppnått en energibesparing om 9 % per kvadratmeter yta.

Ett exempel på en energibesparande åtgärd som har utförts under året är att det har installerats en ny värmeanläggning och nytt ventilationsaggregat på Östanvind. Förutom att energianvändningen minskade, har också inomhusklimatet blivit bättre, liksom arbetsmiljön för kökets personal. Flera värmepumpar och ventilationsaggregat har bytts ut i olika fastigheter i kommunen, till exempel Petterhagens och Lisabackens förskolor. Nya energibesparande fönster har installerats på Barnkullens förskola och Kalkåslidens äldreboende. Tanums Bostäder har under året påbörjat en omfattande renovering av husen på Furuvägen, där en mängd energibesparande åtgärder utförs. Bland annat genomförs isolering av vindar och ytterväggar, installation av nya ytterdörrar och 3-glasfönster, samt injustering av värmesystem.

All el som kommunen och de kommunala bolagen köper kommer från förnybara källor och har Naturskyddsföreningens märkning "Bra miljöval". Det finns ett fåtal värmepannor kvar i kommunens fastighetsbestånd som använder olja till spetsvärme. Tanums bostäder har under året bytt ut en oljepanna på Falkelidsvägen i Fjällbacka. Trots

Oljeförbrukning Tanums kommun, inklusive bolag (MWh)

År	2021	2020	2019	2018	2017
	281	153	255	486	547

Källa: Tanums kommun.

att kommunen successivt byter ut värmepannor som använder olja för spetsvärme, så ökade oljeanvändningen under 2021 bland annat på grund av en trasig värmepanna i en fastighet. Jämfört med tidigare år kan man ändå se att förbrukningen av olja minskar över tid.

Under 2021 producerades 6780 MWh av kommunens vindkraftverk vid Tyft, vilket är mindre än föregående år. Verket har varit i full drift och minskningen beror på väderförhållanden under året. Tekniska förvaltningen har under året arbetat med en utredning av en kommunal solcellspark. Utredningen presenteras under 2022.

För att pröva om det är aktuellt med nya eller ändrade utbyggnadsområden för vindkraft arbetar Tanums kommun med att ta fram en ny vindkraftsplan. Den nu gällande planen togs fram 2009 och teknikutvecklingen och utbyggnaden av vindkraft har gått framåt sedan dess. Kommunen har redan gjort vissa ändringar i samband med antagandet av ny översiktsplan 2017, då man beslutade att verk med omkring 200 meters totalhöjd kan prövas inom utpekade utbyggnadsområden. Under 2021 genomfördes samråd för den nya vindkraftsplanen. Efter samrådet har kommunen justerat planförslaget inför granskning, bland annat genom att kraftigt minska ner på de områden som i samrådsförslaget föreslogs för vindkraftsutbyggnad. Planen beräknas vara färdig under 2022.

Kommunens energirådgivare har under året arbetat aktivt med att få ut information till allmänheten. För att möjliggöra arbete utomhus införskaffades ett pop-up tält, bord, broschyrställ och annat för att skapa en attraktiv och informativ plattform för mobil rådgivning utomhus. En stor mängd informationsmaterial togs fram, i form av broschyrer, tavlor för att pedagogiskt illustrera olika möjligheter för solvärme, solceller, elbilar och batterilagring samt en attrapp för biogastankning och dess kretslopp.

Produktion vindkraft Tyft (MWh)

År	2021	2020	2019	2018	2017
	6 780	8 595	7 432	6 967	7 279

Källa: Tanums kommun

Tanums kommun har under året arbetat med att ta fram en ny vindkraftsplan.

6 780 MWh

Tanums kommuns vindkraftverk har i år producerat 6780 MWh el.

MÅL 8: ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Arbete och ekonomisk tillväxt är beroende av varandra, och för att fattigdomen ska minska måste fler människor komma in på arbetsmarknaden. Tanums kommun är arbetsgivare för ett stort antal medarbetare. I rollen som arbetsgivare ska kommunen arbeta aktivt mot alla former av diskriminering och främja jämlika villkor. Det innebär att förtroendevalda och anställda har kunskap och förståelse för hur de mänskliga rättigheterna påverkar uppdragen. Exempel på globala mål som på olika sätt berör rollen som arbetsgivare är mål 3, 5, 8, 10 och 12. Tanums kommun följer årligen upp aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagstiftningen, detta med syfte att säkerställa att Tanums kommun är en bra arbetsgivare där mångfald berikar.

Under året 2021 var ett stort fokus för Tanums kommun hanteringen av pandemin. Medarbetare har visat en stor uthållighet trots en påfrestande arbetsmiljö under pandemin och fullgjort alla de uppdrag som varit nödvändiga. Tanums kommun, som arbetsgivare, har visat uppskattning för allt arbete som gjorts i kommunen genom ett fördubblat friskvårdsbidrag som kan nyttjas under 2021 eller 2022. En kontinuerlig kommunikation har skett mellan HR, chefer och medarbetare kring vad man kan göra för att stärka sig själv som individ samt via synliggörandet av olika stödresurser i form av personalstödet Falck Healthcare.

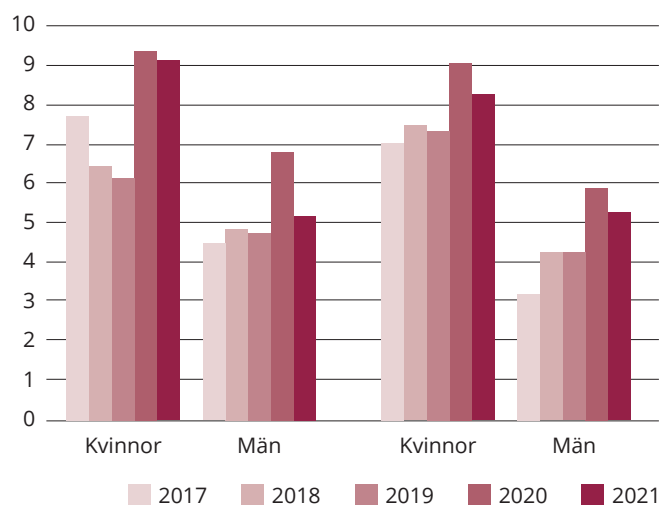
Sjukfrånvaron bland kommunalt anställda har minskat både i Tanums kommun och för riket. Minskningen är störst bland män i Tanum med 1,3 procent. Tydliga skillnader i sjukskrivning kan fortsatt ses mellan män och kvinnor både i Tanum och på riksnivå. En trolig orsak till att kvinnor hade en högre andel sjukfrånvaro under 2021 och 2020

jämfört med männen, är att kvinnor är dominerande inom omsorgen och barnomsorg/förskola där sjukfrånvaron kopplad till pandemin varit störst.

Andelen arbetslösa för året 2021 i åldern 18–64 år (årsmedelvärde) ligger kvar på samma nivå för både kvinnor (4,7 %) och män (5,1 %) i Tanums kommun som för året 2020. För riket är förändringen en annan, andelen arbetslösa kvinnor (6,5 %) och män (6,9 %) på riksnivå har ökat och ökningen är som störst för året 2021 i jämförelse med andra redovisade år. Folkhälsomyndigheten framhåller att effekterna av covid-19-pandemin kan komma att förstärka ojämlikheten i förutsättningarna för hälsa, genom exempelvis permitteringar, arbetslöshet och försämrade försörjningsmöjligheter.

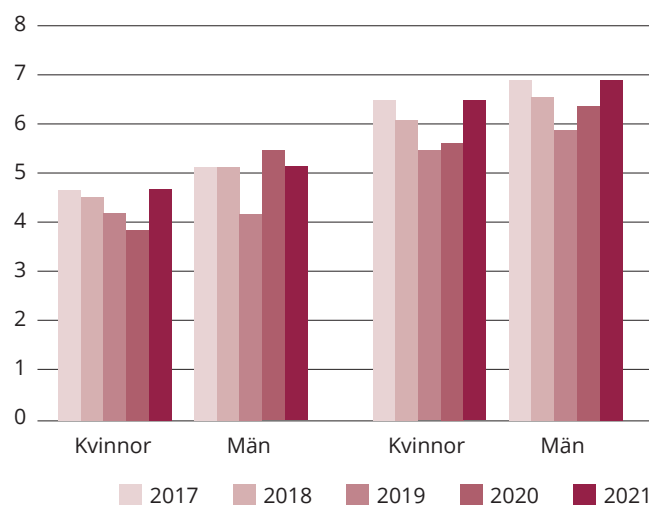
Näringslivet är en förutsättning för samhällets tillväxt, sysselsättning och innovation. Ett av Tanums kommuns verksamhetsmål är att kommunen ska skapa förutsättningar för att fler arbetstillfällen skapas samt att förbättra företagsklimatet. Lots-gruppen i Tanums kommun syftar till att ge vägledning och stöd åt företagare i startläge eller etablerade företagare. Årligen arrangeras näringslivsdagen för elever i årskurs 9, med syfte att stimulera elevers kreativitet och entreprenörskap. Hållbar skärgård startade som ett leaderprojekt med syfte att möta det ökande trycket av besökare i Bohusläns skärgård. Fokus var förbättrad infrastruktur, bland annat fler skärgårdstoiletter samt att bilda en organisation som fortsatt ska arbeta för skötsel och vård av skärgården. Tanums kommun var projektägare, men initiativtagare var flera lokala entreprenörer i kommunen. Arbetet bidrog till utmärkelsen "Årets hållbarhetskliv" under 2021.

Sjukfrånvaro kommunalt anställda, totalt (%)
Tanums kommun Riket

Källa: kommun- och landstingsdatabasen. Den totala sjukfrånvarotiden, ackumulerad under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden.

Andel arbetslösa av befolkningen 18–64 år (%)
Tanums kommun Riket

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS). Antal invånare 18–64 år som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd dividerat med antal invånare 18–64 år. Avser årsmedelvärde.

MÅL 9: HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

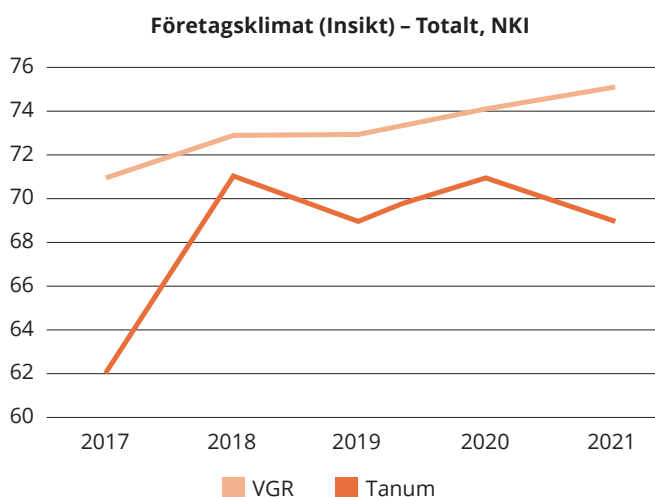
Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

En väl fungerande och hållbar infrastruktur ge flera positiva effekter och främjar ekonomisk tillväxt och utveckling. Kommuner och regioner är stora investerare i infrastruktur. System för vatten, avlopp och kollektivtrafik är några exempel. Kommunernas ansvar för tillsyn av olika verksamheter kan också bidra till en hållbar utveckling av såväl näringsliv som offentligt finansierade verksamheter.

Trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder för att skydda oskyddade trafikanter är ett prioriterat område i Tanums kommun. Under 2021 har en ny cykelplan antagits för utbyggnad av cykelleder samt gång- och cykelvägar byggda enligt Trafikverkets normer. Under våren anlades en gång- och cykelled i Gerlesborg, som under hösten har asfalterats och kompletterats med gatubelysning. På den planerade sträckningen av gång- och cykelled mellan Fjällbacka och Grebbestad har etapp 1 slutförts under året.

Tanums kommun har en företagsam befolkning, cirka 20 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Näringslivet i Tanums kommun består av cirka 2 600 företag, de flesta små och medelstora företag. Under 2021 startades det 113 nya företag. Tanums kommun arbetar aktivt med näringslivsfrågor och erbjuder stöd genom företagsrådgivning, information och genom att skapa forum för dialog med myndigheter och andra företag.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) genomför årligen en kvalitetsmätning av kommunernas myndighetsutövning och service gentemot företag. Undersökningen kallas Insikt och mäter företagsklimatet i Sveriges kommuner. Företagare får i undersökningen bedöma kommunernas service och effektivitet inom sex myndighetsområden. I mätningen inkom under 2021 totalt 179 svar för Tanums kommun, vilket innebär en svarsfrekvens på 46%. Sammantaget fick Tanum 69 poäng i mätningen, ett resultat under genomsnittet för alla kommuner, som är på 75. SKR anger att ett resultat över 62 är godkänt och över 70 är högt.

År 2020 lades myndighetsområdet Upphandling till i Insiktsmätningen som ett valbart tillägg. 2021 fick Tanums kommun i denna kategori en sjätteplacering i riket, vilket visar att satsningen på ökad dialog och förenkling för företag vid upphandling har gett framgång.

Tanum nådde under året sitt högsta resultat någonsin i Svenskt Näringslivs undersökning Företagsklimatet. Det sammanfattande omdömet för Tanum ökade från 3,42 till 3,71 på en sexgradig skala. Resultatet placerade Tanum högst Bohuslän och näst högst bland kommunerna i Fyrbodal. Tanum hamnade dessutom över snittet för riket, som var 3,43 i denna undersökning.

Den nya cykelleden i Gerlesborg innan den asfalterades. Fotograf: Roger Andersson.

MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Sverige är ett av världens mest jämlika länder, men samtidigt det OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) land där den ekonomiska ojämlikheten har ökat allra mest sedan 1990-talet. Ökande inkomstskillnader, bostads- och arbetsmarknadssegregation är några utmaningar i Sverige. Fattigdomsbekämpningen måste vara inkluderande och resurserna måste fördelas jämnt, så att alla kan få en dräglig levnadsstandard och inkluderas i det politiska, sociala och ekonomiska livet. Ojämlikhet skapar grogrund för konflikter, sjukdomar och miljöförstöring. För att samhällen ska kunna utvecklas hållbart och rättvist krävs en jämnare fördelning av makt och resurser.

Det kommunala utjämnningssystemet är tänkt att ge likvärdiga förutsättningar för välfärd oavsett var i landet vi befinner oss. Kommunerna har genom sitt ansvar för skola, omsorg och socialt stöd goda möjligheter att motverka ojämlikhet mellan olika grupper av både barn och vuxna. Fullföljande av grundläggande utbildning är en av flera viktiga faktorer för minskad ojämlikhet. Att minska ojämlikhet innebär för oss i Tanum att ha med olika perspektiv i våra verksamheter för att alla ska inkluderas. Detta genom åtgärder för inflytande och tillgänglighet i planprocesser samt antidiskriminerings- och likabehandlingsplaner med mera. Tanums kommun bidrar vidare till målet genom att erbjuda vuxenutbildningar för att öka kompetens och anställningsbarhet.

Verksamheter under omsorgsnämnden har under året 2021 arbetat för att öka användningen av välfärdsteknik inom äldreomsorg och funktionshinder i syfte att öka delaktighet. Olika digitala kommunikations- och aktiveringshjälpmedel har köpts in, och samordnas via ett teknikbibliotek. Ett flertal projekt har påbörjats, exempelvis rehabiliteringsträning via surfplattor. Plan- och kartavdelningen under

miljö- och byggnadsnämnden har arbetat aktivt under året med att implementera barnrättsperspektivet i planprocessen. En central del har varit dialoger med barn och unga kring hur de vill lämna synpunkter på detaljplaner som ställs ut på samråd, mer om detta går att läsa under mål 11. Folkhälsorådet i Tanums kommun beviljade 2021 medel till funktionshinderverksamheten för inköp av en parcykel, med syfte att främja fysisk aktivitet hos personer med funktionsvariation. Cykeln kom att uppskattas och har använts flitigt.

För året 2021 genomförde inte Socialstyrelsen den nationella undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?", vilket innebär svårigheter att kommentera statistiken nedan. Om jämförelse görs med resultatet från tidigare år kring hur hänsyn tas till åsikter och önskemål så har de särskilda boendena bakåt tiden haft en negativ utveckling, medan utvecklingen för hemtjänsten varit positiv.

Hänsyn till åsikter och önskemål – särskilt boende, andel (%)

År	2021	2020	2019	2018	2017
Tanum	-	77	85	84	86
Riket	-	79	79	79	80

Källa: Socialstyrelsen.

Hänsyn till åsikter och önskemål - hemtjänst, andel (%)

År	2021	2020	2019	2018	2017
Tanum	-	95	89	88	89
Riket	-	87	86	86	87

Källa: Socialstyrelsen.

MÅL 11: HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Kommunerna ansvarar för samhällsplaneringen och behöver planera för mark- och vattenanvändningen, bostadsförsörjningen och delar av transportinfrastrukturen. Kommuner kan möjliggöra bostäder på olika sätt: genom detaljplaner, bygglov, markupplåtelse och egen produktion. Under 2021 antogs 7 detaljplaner som sammantaget möjliggör 127 nya bostäder.

I Tanums kommuns översiktsplan (ÖP 2030) redovisas kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas, användas och bevaras. ÖP2030 förordar att det i samhällena tillkommer en blandad bebyggelse med både verksamheter och olika boendeformer för att det ska vara möjligt för fler att bo nära service. Det främjar helårsboende och ger förutsättningar för goda offentliga miljöer.

Hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön har stor betydelse för barns och ungas livsmiljöer. Plan- och kartavdelningen i Tanums kommun har under året arbetat med att ta fram riktlinjer för hur barnrättsperspektivet ska beaktas i planprocessen, tillsammans med en checklista och en rapport som beskriver arbetet inom verksamheten. Representanter från plan- och kartavdelningen har haft dialoger med barn i Tanumskolan om hur barn och unga önskar att lämna synpunkter på detaljplaner som ställs ut på samråd och granskning. Arbetet har till hälften finansierats av folkhälsorådet i Tanums kommun.

Tanums bostäder har under året färdigställt markområdet på Anneberg i Grebbestad. Samtliga 16 villatomter är sålda och förberedelsearbetet med bolagets nästa nyproduktion av hyresrätter har påbörjats. Under hösten startade markarbeten på bolagets andra stora markområde i Grebbestad, Kuseröd. Bolaget har under året arbetat med klimat- och miljöfrågor och lagt stort fokus på trygghetsfrågor för hyresgästerna. Bolagets medarbetare har bland annat genomfört ett stort antal trygghetsvandringar på bolagets bostadsområden, ökat och förbättrat belysningen på områdena och arbetat med frågor kring olovlig andrahandsuthyrning.

Parker, träd och grönområden är nödvändiga för att skapa hälsosamma och motståndskraftiga städer och samhällen. I ÖP2030 finns en rekommendation om att betydelsefulla grönområden i samhällena ska värnas och att tillgång till allmänna stråk och grönska ska säkerställas i samband med planering av nya bebyggelseområden. Kommunen saknar grönskastrukturplan, en sådan skulle kunna ge riktlinjer till hur kommunen ska sköta och utveckla grönområden så att de gynnar både rekreation och biologisk mångfald.

Översvämningsrisken förväntas öka och få en allt större betydelse för samhällsplaneringen i takt med att klimatet förändras. Kommunen har fått medel från Länsstyrelsen för kunskapshöjande insatser inom områden där det finns särskilda behov av klimatanpassningsåtgärder. I augusti 2021 startade arbetet med en översvämningsstrategi för Grebbestad. Under hösten genomfördes en medborgardialog och en strukturplan för hela Grebbestad påbörjades. En strukturplan används för att kartlägga vattnets väg och de marköversvämningsområden som uppstår i samband med ett skyfall. Den innefattar även hantering av andra extrema väderhändelser, såsom höga vattenstånd i hav. Översvämningsstrategin planeras vara klar i slutet av 2022.

Tillgängliga kommunala småhustomter

År	2021	2020	2019	2018	2017
	10	14	20	18	30

Nyttillkomna lägenheter TBAB

År	2021	2020	2019	2018	2017
	14	24	24	30	10

Antal bostäder som färdigställda detaljplaner möjliggör

År	2021	2020	2019	2018	2017
	127	120	44	74	115

Källa: Tanums kommun/TBAB.

Under 2021 har det byggts en ny lekplats i Fjällbacka. Foto: Ylva Cederberg Breman.

MÅL 12: HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Utsläppen av växthusgaser som beror på konsumtion är höga i Sverige. En samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi är ett av regeringens fokusområden i handlingsplanen för Agenda 2030. Matsvinnet ska halveras, kemikaliernas negativa påverkan ska minska och vårt avfall ska både minska och återvinnas i högre utsträckning.

Tanums kommun har länge legat i framkant med andel inköp av ekologiska livsmedel. Den begränsade användningen av växtskyddsmedel inom ekologisk odling bidrar till att minska spridningen av gifter i miljön. Enligt kommunens klimat- och miljöstrategi ska andelen ekologiska livsmedel vara 60 % till år 2024, och för år 2021 fanns ett delmål om 45 %.

Livsmedel, andel

År	2021	2020	2019	2018	2017
Ekologiska livsmedel (%)	46,1	39,3	43,0	45,0	35,0
Närproducerade livsmedel* (%)	2	-	-	-	-

* inom Norra Bohuslän. Nyckeltalet började mätas under 2021, därför saknas data från tidigare år.
Källa: Tanums kommun.

Under 2021 har omsorgsförvaltningen kartlagt förutsättningarna för att minska matsvinn, möjligheterna att använda säsongsbaserade varor, utöka den vegetariska kosten, samt öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel. Kartläggningen visade att förutsättningar finns att nå målen i klimat- och miljöstrategin, men att det krävs ett fortsatt arbete. Ett system för att minska matsvinnet har köpts in under året. Det möjliggör att köken på ett enkelt sätt får reda på vilka elever som är frånvarande, vilket innebär att köken kan dimensionera mängden mat efter antalet elever som faktiskt är i skolan.

Tanums kommun ska verka för en långsiktigt hållbar utveckling i samhället genom att upphandla varor, tjänster och byggentreprenader som bidrar till en god livsmiljö och har en begränsad påverkan på klimatet och liten negativ miljöpåverkan. Under 2021 antogs en ny inköps- och upphandlingspolicy som främjar hållbar utveckling och grundar sig på avfallstrappans principer. Läs mer om upphandling i mål 17.

Ett lager för att kunna cirkulera möbler inom kommunens verksamheter har tillkommit under året. I ett första steg är tjänsten inriktad på skolmöbler. Hyllsystemen i möbellagret har byggts av återvunna material, och möbler har hämtats från enheter inom Barn- och utbildningsförvaltningen. Vid behov har möblerna reparerats och fräschat upp. Även möjligheten att laga arbetskläder har erbjudits. Detta är ett första steg i kommunens interna arbete med cirkulära flöden av varor.

Omsorgsförvaltningen har startat ett teknikbibliotek för välfärdsteknik där bland annat digitala terapidjur och mjuka musikkuddar finns för utlåning till alla våra omsorgsboenden. När man delar på saker och har möjlighet att prova på innan köp minskar de totala inköpen, vilket bidrar till en mer hållbar miljö.

Kommunen arbetar också med att främja återbruk av de växter som används i tillfälliga planteringar och har under året både delat ut blommor till allmänheten och samlat in överblommade lökar som sedan planteras ut runt om i samhällena.

För att sprida kunskap om hållbar konsumtion arrangerar Tanums kommun tillsammans med Sotenäs kommun Minimeringsmästarna, en nationell tävling i avfallsminimering. I Tanum deltar tre hushåll som får lära sig mer om olika sätt att minska sin klimatpåverkan inom olika temaområden som farligt avfall, matsvinn och delande. Minimeringsmästarna är ett initiativ från Göteborgsregionen och finansieras av Avfall Sverige.

MÅL 13: BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

År 2020 beslutade kommunfullmäktige att anta en klimat- och miljöstrategi som gäller för Tanums kommun, inklusive de kommunala bolagen Tanums Bostäder och Tanums hamnar. I strategin finns ett övergripande mål om att Tanums kommun ska minska sina utsläpp av CO2 med 20 % från år 2019 till 2024. Under 2021 togs handlingsplaner till klimat- och miljöstrategin fram för 2021 och 2022. I handlingsplanen för 2021 var det stort fokus på kartläggning av befintlig verksamhet och framtagande av riktlinjer.

Det är värt att notera att Tanums mål för utsläppsminskning är mycket lägre satta än koldioxidbudgeten för Västra Götaland 2020–2040, som antogs av Regionstyrelsen i januari 2021. Koldioxidbudgeten är beräknad för hela Västra Götaland och visar att utsläppen behöver minska med 16 % varje år för att länet ska uppfylla sin del av Parisavtalet. Detta med beräknad start i januari 2020.

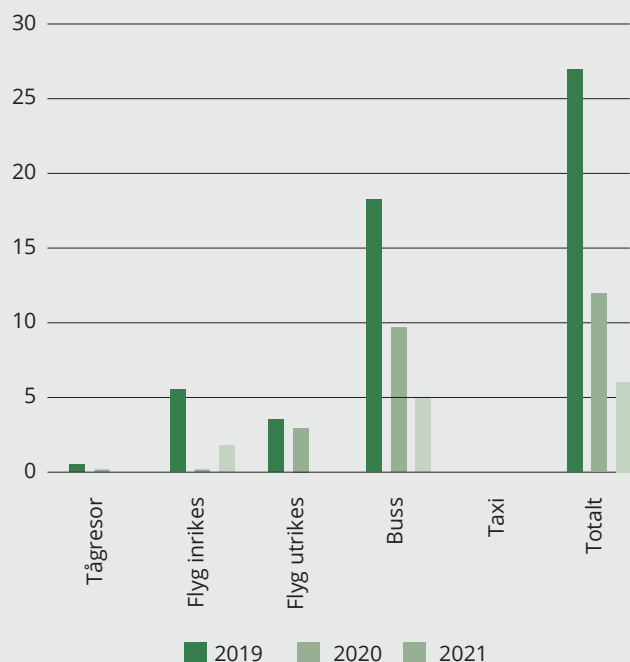
Under 2021 togs en resepolicy med tillhörande system för klimatväxling av resor fram. Att klimatväxla tjänsteresor innebär i korthet att de resor som leder till klimatutsläpp beläggs med en intern avgift som sedan används internt för att finansiera fossilfria resor eller andra åtgärder som sänker klimatutsläppen. Målet är att ställa om resandet och därmed minska koldioxidutsläppen från kommunens verksamhet. Tanums kommun har också tagit fram en riktlinje om möjlighet till distansarbete.

Utsläppen från externa resor har minskat avsevärt sedan 2019, från 27,6 till 6,9 ton. Även i statistiken över körsträcka per anställd, ser man att det har körts relativt lite under året. Troligtvis beror detta på effekter av pandemin och förväntningen är att resandet kommer att öka under 2022. Men att arbeta på distans och delta digitalt på möten har blivit lättare, något som förhoppningsvis ger effekter även efter pandemin, i form av lägre utsläpp från resor.

I klimat- och miljöstrategin finns ett mål att 50 procent av fordonsflottan ska vara fossilfri till 2024. Detta är en utmaning för kommunen eftersom det idag saknas tillräcklig laddinfrastruktur, och den befintliga andelen fossilfria bilar är låg. En utredning påbörjades under 2021 och ett beslut togs om att ta fram en laddinfrastrukturplan under 2022. I dagsläget är 8 av kommunens 120 bilar elbilar, en andel på cirka 7 %. Tanums Bostäder har en elbil.

För att uppmärksamma klimat- och miljöfrågor, har kommunen under året arrangerat evenemang i samband med Earth Hour, Västerhavsveckan, den Europeiska mobilitetsveckan och Hållbarhetsfestivalen. Under 2021 har kommunerna i Västra Götaland tillsammans genomfört klimatlöften, Tanums kommun antog 13 av 20 löften. Bland löfena fanns åtgärder kring energieffektiviseringar, minskat matsvinn och att ställa högre miljökrav i upphandlingar. Alla deltagande kommuners genomförda åtgärder beräknas ha minskat utsläppen med 31 113 ton koldioxidekvivalenter.

Utsläpp från externa färdmedel, ton koldioxidekvivalenter

Källa: Tanums kommun.

ANDEL ELBILAR I KOMMUNENS FORDONSFLOTTA

7 %

Körda mil per anställd

År	2021	2020	2019	2018	2017
totalt tjänstemil/anställd	191	214	259	207	227
varav kommunbilar	177	191	226	173	191
varav privatbilar	14	23	34	34	36

Källa: Tanums kommun.

MÅL 14: HAV OCH MARINA RESURSER

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för hållbar utveckling.

Havet och havsmiljön har en stor betydelse för de människor som bor och verkar i Tanum. Havsmiljön står inför ett antal hot, bland annat övergödning. Övergödning uppstår när tillförseln av näringsämnen till naturen blir alltför stor, och beror på mänskliga aktiviteter som jordbruk, vägtrafik och utsläpp av avloppsvatten. Några effekter av övergödning är algblomning, syrefria bottenar och förändringar i ekosystemet. Grunda havsvikar är särskilt känsliga.

Det finns inga nationella indikatorer för havsmiljö på kommunnivå. En stor andel av hushållen i kommunen är abonnenter vid de kommunala reningsverken. Hur kommunen renar avloppet har därmed en stor påverkan på havsmiljön. Reningen förbättras på kommunens avloppsreningsverk. Under den senaste tiden har reningsverken i Gerlesborg, Hamburgsund och Resö genomgått omfattande om- och tillbyggnader. Reningsverket på Resö har fått ett utökat tillstånd och kan nu ansluta fler abonnenter. Samtidigt har utsläppskraven blivit strängare, så halterna i utgående vatten behöver vara lägre än förut. De nya processerna i Hamburgsund, Resö och Gerlesborg innebär även olika grad av kväverening, vilket inte funnits vid verken tidigare.

Sedan 2015 är det förbjudet att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar. Syftet är att minska utsläppen av fosfor och kväve till våra svenska vatten. 2021 installerade Tanums Hamnar en automatisk sugtömningsstation i Fjällbacka och därmed finns nu tillgång till automatiska sugtömningsstationer i alla kommunens större hamnar.

Fiskeredskap som tappats i havet fortsätter att fånga djur, detta fenomen kallas spökfiske. Sedan 2019 arbetar Tanums kommun i projekt med att samla in tappade fiskeredskap. Det är just nu tre olika spökfiskeprojekt som bedrivs, två är finansierade av EUS: fiskefonder via Jordbruksverket och ett är ett LOVA-projekt via länsstyrelsen i Västra Götalands län. Två av projekten avslutas våren 2023 medan ett projekt håller på till 2024. Kommunen har upphandlat yrkesfiskare som arbetar med detta utöver sitt ordinarie arbete. Inom projekten arbetar också dykare, som söker längs bergskanter, stenutfyllnader i havet och runt sjömärken. Till viss del används ROV, undervattenskamera, för att söka vid branter och besvärliga ställen.

Tanums kommun arbetar även aktivt med strandstädning. Med hjälp av bidrag från Naturvårdsverket har kommunen under 2021 städlat 38 ton skräp under 23 065 arbetstimmar.

Just nu pågår tre olika spökfiskeprojekt.

Tanum har sedan 2018 en översiktsplan för havet och skärgården, tillsammans med Strömstad, Sotenäs och Lysekil. Den är en gemensam fördjupning till respektive kommuns översiktsplan. Planen ska ligga till grund för en hållbar ekonomisk, social och ekologisk utveckling och en hållbar resursanvändning.

Utsläpp av fosfor och syreförbrukande ämnen (BOD7) från de kommunala reningsverken

År	2021	2020
Fosfor per abonnent (kg)	0,06	0,1
Fosfor totalt (kg)	380	595
BOD7 per abonnent (kg)	1,8	2,6
BOD7 totalt (kg)	11 100	15 200

Källa: Tanums kommun.

Foto: Lars-Eric Persson.

MÅL 15: EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Mål 15 handlar om att genom hållbar markanvändning stoppa förlusten av den biologiska mångfalden och stärka ekosystemen. Här kan kommuner påverka genom hur de förvaltar sin mark och genom möjligheten att skapa naturreservat. Kommuner kan också ta tillvara och integrera stadsgrönnska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i tätorter.

Genom att skydda natur säkerställs att en variationsrik natur med stor artrikedom bevaras. Skyddad natur bidrar också till att bevara flera viktiga ekosystemtjänster, såsom rening av luft och vatten. Ett annat viktigt syfte med att skydda natur handlar om att vi människor ska få tillgång till natur- och kulturupplevelser, nu och i framtiden. Tanum har nationellt sett en stor andel skyddad natur, främst tack vare de stora marina områdena som ingår i naturreservat, naturvårdsområden och nationalparken Kosterhavet. Hela 19,9 % av Tanums areal är skyddad. Det ovägdade medelvärde för kommuner år 2021 är 6,9 %. Tittar man på skyddad landareal och inlandsvatten ligger Tanums kommun under snittet för riket. I Tanum finns fyra kommunala naturreservat på tillsammans cirka 26 hektar.

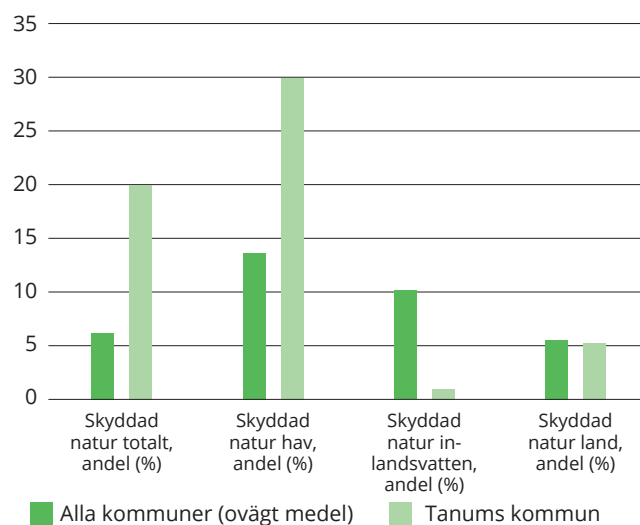
Det är viktigt att inte bara fokusera på skyddade områden, utan även se hur andra områden kan skapa förutsättningar för biologisk mångfald, t ex parker och grönstråk i samhällena. För att skapa förutsättningar för biologisk mångfald och gynna pollinatörer har Tanums kommun fortsatt arbetet med att låta vissa gräsmattor i samhällena bli slåtterängar. Dessutom väljs alltid pollinerarvänliga blommor till planteringar när det är möjligt, och vid trädfällning lämnas en del stammar och ris kvar på platser där det passar.

I klimat- och miljöstrategi för 2019-2024 anges att mål 15 är prioriterat i Tanum, men det finns inga föreslagna mål eller åtgärder i strategin. I kommunen idag pågår mycket arbete som gynnar biologisk mångfald, men det finns inget helhetsgrepp om naturvårdsfrågorna. Kommunens har ett naturvårdsprogram från 2011, som är i behov av revidering. Det saknas en plan för hantering av invasiva arter i kommu-

nen. För nå målen i Agenda 2030 och Sveriges miljö kvalitetsmål, skulle kommunen behöva ett mer sammanhållet naturvårdsarbete.

Under 2021 genomfördes en initial röjning inom naturvårdsprojektet Raftön ängar och betesmarker. Projektet fokuserar på ett igenvuxet område på Raftön. Klätta-Raftöns samfällighetsförening och Raftön södra ängens intresseförening är initiativtagare till detta projekt och driver arbetet i samarbete med Tanums kommun med stöd från Länsstyrelsen genom LONA-bidrag. 2021 genomfördes en initial röjning av träd och sly, detta som ett första steg i ett långsiktigt arbete med att öppna upp vyerna och att återskapa ett vackert kulturlandskap med ängar och hagar med betande djur. Projektet beviljades medel för fortsatt arbete och kommer att pågå fram till 2024.

Skyddad natur, andel av total areal 2021

Källa: KOLADA/Naturvårdsverket

Naturvårdsbränning pågår på Raftön.
Foto: Johannes Simu.

MÅL 16: FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korruption och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Män utövar det mesta av våldet i samhället, både i det privata och det offentliga rummet. Kvinnor utsätts i högre utsträckning än män för våld i nära relationer, medan i det offentliga rummet framförallt är män som utsätts. Ungdomar och särskilt unga vuxna tycks utifrån tidigare forskning vara mer utsatta för våldsutsatthet i parrelationer jämfört med äldre vuxna. Liknande har Polismyndigheten i Västra Fyrbodals lyft i en lokal undersökning, att Fyrbodals sticker ut på ett negativt sätt kring våld i ungas relationer (15–18 år). 17 mars 2021 genomfördes en digital samverkanskonferens med syfte att kunskapshöja, samla samhällets viktiga aktörer och skapa förutsättningar för ett fungerande samarbete över verksamhetsgränser. Arrangörer för samverkanskonferensen var Folkhälsoråden i Tanums- och Strömstads kommuner, Polismyndigheten Västra Fyrbodals och Brottsofferjouren Fyrbodals.

Under 2021 rekryterades en trygghetssamordnare, för att samordna det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i Tanums kommun. Tjänsten är placerad under utvecklingsavdelningen och är en viktig funktion sett till utveckling av kommunens hållbarhetsarbete, främst inom den sociala dimensionen. Fokus har bland annat varit samordning av underlag från förvaltningarna och föreningsliv för att synliggöra otrygga fysiska platser kvällstid. Underlaget resulterade i att trygghetsvårdar togs in.

Den höga sjukfrånvaron under pandemin har påverkat till att den upplevda tryggheten försämrats i många av kommunens verksamhe-

ter. Förhoppningen är att den upplevda tryggheten kommer att öka under 2022 i samband med återgång till arbete och känslan samhörighet. Under 2022 kommer fokus i det trygghets- och brottsförebyggande arbetet vara kontinuerlig kommunikation utifrån inhämtande av lägesbilder utifrån metoden Effektiv samordning för trygghet (EST).

Tanums Bostäder AB är ett av Tanums kommun helägt bostadsbolag. Tanums bostäder genomförde vid åtta tillfällen trygghetsvandringar i flera bostadsområden i Tanums kommun under 2021. Fokus vid vandringarna var bland annat otrygga platser, mörka stråk, skadegörelse och nedskräpning. En omfattande renoveringsinsats har påbörjats av området "Höjden" i Tanumshede. Området är ett socioekonomiskt utsatt område och Tanums bostäders målsättning är att öka känslan av trygghet, att hyresgästerna ska känna stolthet för sitt bostadsområde och ha råd att bo kvar. Renoveringen, som omfattar utvändigt renovering av fyra huskroppar, kommer att pågå i två år.

Tanum redovisar för året 2021 en minskning i antalet anmälda våldsbrott per 1 000 invånare, vid jämförelse med tidigare år. Tanum (6,2) ligger fortsatt under medianvärdet för riket (8,3). Intervallet ligger mellan 2,7–17,6. Statistiken om anmälda våldsbrott belyser brottsligheten utifrån de brott som anmälts. Kategorin våldsbrott inkluderar flera olika brottstyper. Vid tolkning av statistiken bör det tas hänsyn till enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år.

Antal anmälda våldsbrott per 1 000 invånare

År	2021	2020	2019	2018	2017
Tanum	6,2	7,1	6,5	6,1	6,3

Källa: SKR – Öppna jämförelser (trygghet och säkerhet) 2021.

Case-samtal mellan Peter Söderström; Gender Equality Vision, Elin Holmgren och Rita Grünbaum; Vårdighetsverket, och Erika Gyllenswärd; Polisområde Västra Fyrbodals, vid samverkanskonferensen 2021. Uppskattningsvis deltog 250 personer i konferensen.

MÅL 17: GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP

Stärka genomförandemedlen och revitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Mål 17 handlar bland annat om att mobilisera och omfördela resurserna mellan världens rikaste och fattigaste länder. Kommuner och regioner bidrar till målluppfyllelse av de globala målen hemmavid, men också i andra länder genom att upphandla varor som är producerade utomlands. Genom att genomföra medvetna upphandlingar kan kommuner och regioner bidra positivt till agendan även utanför landets gränser.

Under 2021 antog Tanums kommun en ny inköps och upphandlingspolicy. Policyn genomsyras av hållbarhet och ska bland annat säkerställa att upphandlingar och inköp görs enligt kommunens klimat- och miljöstrategi. Kommunen ska arbeta enligt avfallstrappan, det vill säga att i största möjliga utsträckning förhindra att avfall skapas, så kallad avfallsminimering. I policyn fastställs att kommunen ska ställa arbetsrättsliga villkor när det finns risk för oskäligen arbetsvillkor för arbete i Sverige. Om arbetet utförs i andra länder där svensk rätt inte tillämpas, ska de arbetsrättsliga villkoren fastställas i enlighet med ILO:s kärnkonventioner.

Upphandlingsmyndigheten definierar ekonomiskt hållbar upphandling som; effektiv användning av skattemedel som bidrar till att stimulera ett väl fungerande näringsliv, en variation av leverantörer, sund konkurrens samt ekonomisk tillväxt som inte sker på bekostnad av människor eller miljö. Kommunen ska sträva efter att ha en varierad leverantörsbas där även mindre företag ingår. Ytterligare faktorer utöver inköpspris bör vägas in och hänsyn kan tas till kostnaden över hela livscykeln.

Tanums kommun samarbetar med andra kommuner i upphandlingar. I samordningen ges bland annat bättre möjligheter att ställa hållbarhetskrav och att arbeta med synliggörande och uppföljning av dessa. Kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Strömstad och Tanum i norra Bohuslän har ett tätt samarbete. Tillsammans med Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg ingår kommunerna i norra Bohuslän i samarbetsgruppen VästUpp. Tanums kommun deltar också i upphandlingar genom Adda Inköpscentral, som ägs av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Adda Inköpscentral har en hållbarhetsavdelning som säkerställer att hållbarhet väger tungt i alla avtal. De tillhandahåller också tjänsten Hållbarhetskollen där upphandlaren kan följa upp att leverantörerna uppfyller krav som ställts i upphandlade avtal.

Ett urval av upphandlingar där kommunen ställt specifika hållbarhetskrav eller deltagit i upphandlingssamarbeten under året:

Upphandling	Upphandlings-samverkan	Miljökrav	Sociala krav
Barnvagnar och cyklar	VästUpp	x	x
Däck		x	
Förskolemodul	Adda		
Leksaker	VästUpp	x	x
Sjukvårdsmaterial	VästUpp	x	x
Skapamaterial	VästUpp	x	x

REFERENSER

Brottsförebyggande rådet.

<https://bra.se/>

Diskrimineringsombudsmannen. Diskrimineringsgrunderna.

<https://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Folkhälsomyndigheten.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>

Glokala Sverige. Arbetsbok – agenda 2030.

<https://fn.se/glokalasverige/arbetsmaterial/>

United Nations Development Programme (UNDP). Globala målen.

<https://www.globalamalen.se/>

Upphandlingsmyndigheten.

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/>

Sveriges kommuner och regioner.

<https://skr.se/skr.25.html>

Kommunala planer och styrdokument

Vision och verksamhetsmål.

<https://www.tanum.se/kommunpolitik/planerochstyrdokument/visionochverksamhetsmal.4.7664b4813898b7df9844e16.html>

Folkhälsoplan 2022

<https://www.tanum.se/download/18.50faa6ef17db8153b2aaa5da/1640161818357/Folkh%C3%A4lsoplan%202022.pdf>

Klimat- och miljöstrategi

<https://www.tanum.se/download/18.29bde0b1171537ea620dbcc5/1587128543377/Klimat-%20och%20milj%C3%B6strategi.pdf>

Översiktsplan 2030

<https://www.tanum.se/boendemiljoinfrastruktur/kommunensplanarbete/oversiktsplan/oversiktsplan2030.4.7664b4813898b7df9844f96.html>

Blå översiktsplan – En fördjupad översiktsplan för havsresurserna i norra Bohuslän.

<https://www.tillvaxtbohuslan.se/bla-op/wp-content/uploads/sites/4/2018/09/Final-folder-BI%C3%A5-%C3%96P-1.pdf>

Handlingsplan för jämställdhetsintegrering 2020–2023.

Kompetensförsörjningsstrategi 2021–2024.

Policy för inköp och upphandling

Rese- och mötespolicy

Samverkansavtal mellan Tanums kommun och polismyndigheten Västra Fyrbodalen 2021–2022.

Medborgarlöften 2021–2022 mellan Polismyndigheten och Tanums kommun.

Kommunövergripande strategi mot våld i nära relationer för Tanums kommun 2020–2024.

Naturvårdsprogram för Tanums kommun, 2011

Hållbarhetsredovisningen är framtagen av Irma Nordin, folkhälsstrateg & Lilja Gunnarsson, miljöstrateg, i dialog med representanter från förvaltningarna.

Foton: Robert Dahlberg & Mostphotos

Illustration sidan 26: Smashicon / flaticon.com

Design: Forsman & Bodenfors Inhouse

Produktion och tryck: Risbergs Information & Media AB

Upplaga: 60 ex

Utgåva: September 2022

